

Monialainen viranomaisyhteistyö ja etsivä nuorisotyö nuorisolaissa

(Laki 693/2010) <http://www.finlex.fi/fi/laki/alkup/2010/20100693>

(HE 1/2010 vp) <http://www.finlex.fi/fi/esitykset/he/2010/20100001>

Tuula Lybeck

Opetus- ja kulttuuriministeriö

Undervisnings- och kulturministeriet

Tavoitteet

- Siirrytään nuorten julkisen sektorin palvelujärjestelmässä varhaisemman tuen toteuttamiseen
- Parannetaan nuorten mahdollisuuksia saada tarvitsemansa julkiset palvelut

→ **Tarjotaan varhaisempaa tukea nuorten elämänkulkuun sekä koulutukseen ja työelämään pääsemiseen**

→ **Nuorisolaissa uusia keinoja edistää tavoitteita**

Kaksi muutosta nuorisolaissa

1. Paikallisten viranomaisten monialainen yhteistyö
2. Etsivä nuorisotyö ja siihen liittyvä tietojen luovuttaminen

Paikallisten viranomaisten monialainen yhteistyö (7a §)

- kunnassa on oltava nuorten ohjaus- ja palveluverkosto, jonka kokoonpano ja tehtävät määritellään laissa
- laissa ei säädetä verkoston nimestä, kokoonkutsujasta, organisaatiotasosta
- nuorten ohjaus- ja palveluverkoston kokoonpano:
 - opetustoimi
 - sosiaali- ja terveystoimi
 - nuorisotoimi
 - työhallinto
 - poliisihallinto
 - myös muita viranomaistahoja voi olla mukana, esim. puolustushallinto, pelastustoimi, seurakunta
 - verkosto toimii vuorovaikutuksessa nuorten palveluja tuottavien yhteisöjen kanssa
 - kunnat voivat perustaa verkoston yhdessä

Nuorten ohjaus- ja palveluverkoston tehtävät:

- koskevat kaikkia alueen nuoria

1. Nuorten kasvu- ja elinoloja koskevien tietojen kokoaminen ja arviointi
2. Nuorille suunnattujen palvelujen yhteensovittamisen ja vaikuttavuuden edistäminen
3. Nuorten palveluihin liittyvien yhteisten menettelytapojen suunnittelu
4. Nuorten palvelujen järjestämiseen liittyvän tietojen vaihdon sujuvuuden edistäminen

Etsivä nuorisotyö nuoren palveluihin tukemisessa (7b §)

- Etsivää nuorisotyötä koskevia pykäläiä sovelletaan, jos kunta järjestää etsivää nuorisotyötä
- Etsivän nuorisotyön tarkoituksena on **tavoittaa** tuen tarpeessa oleva nuori ja **auttaa** hänet sellaisten palvelujen ja muun tuen piiriin, joilla edistetään hänen kasvuaan ja itsenäistymistään sekä pääsyään koulutukseen ja työmarkkinoille
- Työ tehdään ensisijaisesti perustuen nuoren itsensä antamiin tietoihin ja hänen omaan arvioonsa tuen tarpeesta
- Kunta nimeää toiminnasta vastaavan henkilön
 - etsivän nuorisotyön palveluja mahdollista hankkia nuorten palveluja tuottavalta yhteisöltä, kun varmistutaan palvelun tasosta
- Etsivällä nuorisotyöntekijällä oltava riittävä koulutus **ja** kokemus

Tietojen luovuttaminen etsivää nuorisotyötä varten (7c §)

- Tietojen luovuttaminen edellyttää lähtökohtaisesti nuoren nimenomaista suostumusta
- Salassapitosäännösten estämättä nuoren yhteystiedot **tulee** kuitenkin **luovuttaa**, jos kyseessä:
 1. peruskoulun päättävä nuori, joka ei ole saanut tai vastaanottanut opiskelupaikkaa tai aloittanut opintoja
 2. nuori, joka alle 25-vuotiaana keskeyttää ammatillisen tai lukiokoulutuksen
 3. nuori, joka vapautetaan varusmies- tai siviilipalveluksesta palveluskelpoisuuden puuttumisen takia tai joka keskeyttää palveluksen
- Tieto **voidaan jättää antamatta**, jos käytettävissä olevien tietojen pohjalta ja nuoren tilanne ja tuen tarve kokonaisuudessaan huomioon otettuna arvioidaan, ettei tiedon luovuttaminen nuoren auttamiseksi ole tarpeen
- Opiskelijavalintarekisteristä ja ylioppilastutkintorekisteristä annetun lain 5 §:ssä säädetään rekisteristä luovutettavista tiedoista
- Myös muilla viranomaisilla **on salassapitosäännösten estämättä oikeus** ilmoittaa nuoren tiedot etsivälle nuorisotyölle, jos nuori arvioidaan **viranomaisena saatujen tietojen** perusteella olevan viipymättä tuen tarpeessa
- Tietojen luovuttamismahdollisuudesta ilmoitetaan **sopivin tavoin** etukäteen nuorelle ja kun kyseessä on alaikäinen, myös huoltajalle
- Jos tehdään lastensuojeluilmoitus, ei tehdä ilmoitusta etsivää nuorisotyötä varten

Tietojen luovuttaminen etsivää nuorisotyötä varten (7c §)

- Saatuaan nuoren yhteystiedot etsivä nuorisotyö yrittää tavoittaa nuoren ja selvittää, onko nuori tuen tarpeessa (nuoren elämänkulun tukeminen)
- Tavoitteena on, että nuori ohjataan tarvitsemiinsa palveluihin
 - opinto-ohjaaja, koulukuraattori, koulupsykologi, työpaja, työ- ja elinkeinotoimisto, terveyskeskus, mielenterveystoimisto ym..
- Etsivä nuorisotyö auttaa nuorta hänelle sopivien palvelujen löytämisessä ja niihin kiinnittymisessä

Nuoresta luovutettujen tietojen käsittely (7d §)

- Nuoresta siirretään etsivälle nuorisotyölle yksilöinti- ja yhteystiedot
- Tiedot voidaan luovuttaa sähköisesti
- Etsivässä nuorisotyössä voidaan yhdistää eri tahoilta saadut yksittäistä nuorta koskevat tiedot
- Tietojen kirjaamisvelvoite: ilmoittaja, jatkotoimenpiteet, mitä tietoja ja kenelle nuoresta on annettu
- Tiedot on hävitettävä heti, kun ne eivät ole enää välttämättömiä tehtävän hoitamiseksi
- Etsivä nuorisotyö voi luovuttaa tietoja eteenpäin vain nuoren ja alaikäisen nuoren huoltajan suostumuksella
- Erityinen salassapitosäännös nuorisolaissa

Resurssointi

- Nuorten ohjaus- ja palveluverkoston työ ei aiheuta kunnalle uusia välittömiä kustannuksia, koska työ organisoidaan osaksi viranhaltioiden työnkuvia.
- Toimivallan ja vastuunjaon selkiintyessä päästään purkamaan päällekkäisiä toimintoja, eikä samaan toimintaan enää varata moninkertaisia resursseja
- Yhdistämällä osaamista ja yhtenäistämällä toimintakulttuureja on mahdollista säästää resursseja
- Nuorisolain 13 §:n mukaan etsivään nuorisotyöhön varataan määräraha valtion talousarviossa

